

Sygn. akt XXI Pa 503/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy w składzie:

Przewodnicząca:	Sędzia SO Bożena Rzewuska (spr.)
Sędziowie:	SO Ewa Wronka SR del. Krzysztof Kopciewski
Protokolant:	sekr. sądowy Katarzyna Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 listopada 2019 r. w W.

sprawy z powództwa Z. Ś.

przeciwko Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o nagrodę jubileuszową

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W.

z dnia 9 maja 2019 roku sygn. akt VII P 225/19

1. oddala apelację,
2. zasądza od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. na rzecz Z. Ś. kwotę 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt XXI Pa 503/19

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 grudnia 2018 r. Z. Ś. wniósł o zasądzenie od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z siedzibą w W. na swoją rzecz 41 149,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 23 lutego 2016 r. do dnia zapłaty tytułem nagrody jubileuszowej. Uzasadniając swoje stanowisko powód podniósł, iż posiada ponad trzydziestoletni okres pracy w służbie cywilnej - z tytułu pracy i służby wojskowej, a w związku z tym jest uprawniony do otrzymania nagrody jubileuszowej w wysokości (...) wynagrodzenia. Ustawodawca nie uzależnił zaś prawa do nagrody jubileuszowej od ustania stosunku pracy z powodu przejścia pracownika na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Roszczenie takie stało się wymagalne od dnia wygaśnięcia z powodów stosunku pracy, gdyż zmienił on status pracownika - emeryta na status wyłącznie emeryta.

Nakazem zapłaty z 15 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenie powoda w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z siedzibą w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany zakwestionował zarówno zasadę, jak i wysokość zgłoszonego roszczenia. Wskazał, że w przedmiotowej sprawie stosunek pracy ustał na mocy przepisu szczególnego ustawy o służbie cywilnej, przed uzyskaniem uprawnień emerytalnych przez powoda (wymaganego wieku) i wobec tego nie uzyskał on uprawnienia do nagrody jubileuszowej w związku z przejściem na emeryturę. Powód nie przepracował co najmniej 20 lat w służbie cywilnej, gdyż był członkiem korpusu służby cywilnej od 1 lutego 2002 r. do dnia 22 lutego 2016 r.

Wyrokiem z 9 maja 2019 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 41 149,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 lutego 2016 r. do dnia zapłaty tytułem nagrody jubileuszowej;
2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 2788,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa 2058,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, której powód nie miał obowiązku uiścić;
4. nadał wyrokowi w punkcie I. rygor natychmiastowej wykonalności do 13 716,50 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że Z. Ś. pełnił służbę wojskową w następujących okresach:

- od 16 września 1976 r. do 31 sierpnia 1980 r. jako podchorąży w Wyższej Szkole (...);
- od 1 września 1980 r. do 24 lutego 1997 r. jako żołnierz zawodowy w Departamencie (...) Ministerstwa Obrony Narodowej;
- od 25 lutego 1997 r. do 31 stycznia 2002 r. jako żołnierz zawodowy w Departamencie (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W dniu zwolnienia ze służby Z. Ś. zajmował stanowisko Zastępcy Dyrektora Departamentu (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w okresie od 25 lutego 1997 r. do 31 stycznia 2002 r.

Od 1 lutego 2002 r. Z. Ś. pobiera emeryturę wojskową przyznaną mu bezterminowo.

Z. Ś. był zatrudniony w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w następujących okresach:

- od 1 lutego 2002 r. do 17 listopada 2011 r.;
- od 18 listopada 2011 r. do 7 września 2012 r.;
- od 8 września 2012 r. do 15 listopada 2015 r.;
- od 16 listopada 2015 r. do 22 lutego 2016 r.

Z. Ś. był zatrudniony w Ministerstwie (...) w okresie od 8 września 2012 r. do 15 listopada 2015 r.

W okresie zatrudnienia Z. Ś. wykonywał pracę w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji na następujących stanowiskach:

- (...) od 1 lutego 2002 r. do 2 lutego 2006 r.;
- (...) od 3 lutego 2006 roku do dnia 28 lutego 2006 roku;

- (...) od 1 marca 2006 r. do 19 marca 2009 r.;

- (...) od 20 marca 2009 r. do 22 lutego 2015 r.

Stosunek pracy Z. Ś. ustał w wyniku wygaśnięcia na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 30 grudnia 2015 roku o zmianie ustawy o służbie cywilnej.

Łączny okres służby wojskowej i pracy Z. Ś. wynosił 39 lat 5 miesięcy 8 dni.

Z. Ś. nigdy nie została wypłacona nagroda jubileuszowa.

Pismem z 6 grudnia 2018 r. Z. Ś. wezwał Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji do zapłaty nagrody jubileuszowej za 40 letni okres zatrudnienia.

W odpowiedzi na pismo Z. Ś., Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji odmówiło wypłaty nagrody jubileuszowej wskazując, iż pracownik nie nabył do niej prawa.

Miesięczne wynagrodzenie Z. Ś. w ostatnim okresie zatrudnienia w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. stanowiło kwotę (...)brutto.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zważył, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Sąd wskazał, że powód w chwili ustania stosunku pracy nie spełniał warunku przepracowania okresu uprawniającego do otrzymania nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy; do tego okresu brakowało mu 7 miesięcy.

W wypadku powoda spełniony był natomiast warunek polegający na rozwiązaniu stosunku pracy. Spełniony został także warunek zachowania terminu, o którym mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji należało rozważyć, czy w wypadku powoda został spełniony warunek przewidujący, że rozwiązanie stosunku pracy musiało nastąpić w związku z przejściem na emeryturę.

Sąd wskazał, że w sytuacji objętej hipotezą normy ustanowionej w tym przepisie pracownik może więc otrzymać nagrodę jubileuszową pomimo nieposiadania okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej, pod warunkiem, że brakujący staż jest krótszy niż 12 miesięcy. Rozpatrywane złagodzenie ma jednak wyjątkowy i jednorazowy charakter. Zważywszy bowiem na to, że zgodnie z art. 92¹ § 2 k.p., odprawę można nabyć tylko raz (uchwała Sądu Najwyższego z 18 marca 2010 r., II PZP 1/10, OSNP 2010 nr 17-18, poz. 426), to także przejść na emeryturę w sposób uprawniający do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej, mimo nieosiągnięcia wymaganego stażu pracy, można tylko raz (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2011 r., I PZP 1/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 263).

Sąd Rejonowy wskazał ponadto, że zmiana statusu pracownika – emeryta wojskowego na status wyłącznie emeryta zgodnie z utrwalonym, jednolitym w tej kwestii orzecznictwem niekwestionowanym zresztą w tej sprawie, uprawnia pracownika do nagrody jubileuszowej – o ile pracownik wcześniej takiego świadczenia nie otrzymał. Użyte w § 6 ust. 4 rozporządzenia sformułowanie „w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę” wbrew twierdzeniom strony pozwanej, nie należy rozumieć jako równoznaczny ze zwrotem „w razie ustania stosunku pracy z powodu przejścia na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę”. Pogląd ten jest w ocenie Sądu Rejonowego nietrafny. Przeciwno temu zapatrywaniu przemawiają następujące argumenty.

Po pierwsze, przytoczony zwrot z § 6 rozporządzenia jest analogiczny do sformułowania „stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę” określającego przesłankę nabycia odprawy emerytalnej przez pracownika spełniającego warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury na podstawie art. 92¹ k.p. i powinien być tak samo interpretowany. Przemawia za tym reguła wykładni, zgodnie z którą, tym samym

zwrotom prawnym nie należy nadawać różnych znaczeń, jeśli z tekstu prawnego nie wynika wyraźnie, że taka była wola ustawodawcy.

Po drugie, w odniesieniu do nagrody jubileuszowej dla członków korpusu służby cywilnej zwraca uwagę charakterystyczna zmiana rozważanej przesłanki złagodzenia warunku stażu pracy, widoczna po prześledzeniu ewolucji tej regulacji. Sąd wskazał, że pierwotnie, na gruncie ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej (Dz.U.1996 Nr 89, poz. 402 ze zm.), uchylonej z dniem 1 lipca 1999 r., rozważaną przesłankę regulował § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M.P. 1989 Nr 44, poz. 358), który, stanowił, że w razie rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę inwalidzką w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową albo na rentę inwalidzką I lub II grupy z innych przyczyn niż wypadek przy pracy lub choroba zawodowa - pracownikowi, któremu do nabycia prawa do nagrody brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy. Zmianę tego stanu prawnego wprowadziło rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 października 1999 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz.U. 1999 Nr 89, poz. 996), mające zastosowanie w rozważanym zakresie od 1 lipca 1999 r. W § 5 ust. 4 przyjęło ono unormowanie analogiczne do obowiązującego obecnie i będącego głównym przedmiotem sporu w niniejszej sprawie § 6 ust. 4 rozporządzenia. Unormowanie takie zostało podtrzymane w § 6 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2007 r. (Dz.U. 2007 Nr 12, poz. 79). Z opisanych zmian przepisów wynika, że ustawodawca, w odniesieniu do członków korpusu służby cywilnej, celowo zastąpił przesłankę rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę przyjętą w § 9 zarządzenia z 1989 r., przesłanką rozwiązania stosunku w związku z przejściem na emeryturę lub rentę. Zdaniem Sądu potwierdza to i umacnia wnioski, że związek między przejściem na emeryturę lub rentę powinien być na gruncie § 6 ust. 4 rozporządzenia z 2016 r. rozumiany szeroko, a więc nie jest konieczne istnienie związku przyczynowego między przejściem na emeryturę i rentę i rozwiązaniem stosunku pracy, lecz może to być także, stosownie do okoliczności, związek czasowy, czasowo-przyczynowy lub funkcjonalny.

Sąd pierwszej instancji uznał zatem, że prawo członka korpusu służby cywilnej do otrzymania nagrody jubileuszowej pomimo nieosiągnięcia wymaganego stażu pracy, przysługujące mu wyjątkowo w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, nie jest uzależnione od istnienia związku przyczynowego między przejściem na emeryturę lub rentę a rozwiązaniem stosunku pracy. Związek ten może mieć także, stosownie do okoliczności, charakter czasowy, czasowo-przyczynowy lub funkcjonalny.

Po trzecie, przyjęcie opisanej wyżej wykładni § 6 ust. 4 rozporządzenia z 2016 r. nie stanowi rozszerzającej wykładni tego przepisu, jako przepisu wprowadzającego wyjątek od zasady osiągnięcia stażu pracy określonego w art. 91 ustawy o służbie cywilnej. Przyjęta wykładnia określenia związku ustania stosunku pracy z przejściem na rentę lub emeryturę jest bowiem zgodna z wykładnią tego zwrotu ugruntowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Nie ma też obawy o nadużywanie tego uprawnienia, skoro, jak już wyżej wskazano, przejść na emeryturę w sposób uprawniający do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej, mimo nieosiągnięcia wymaganego stażu pracy, można tylko raz.

Z uwagi więc na przekroczenie przez powoda 30 lat pracy u pozwanego, Sąd Rejonowy uznał, że należało zasądzić na jego rzecz nagrodę jubileuszową w wysokości 300% wynagrodzenia, co przy wysokości (...) zł uzyskiwanych ostatnio dochodów, dało łączną kwotę (...) złotych.

Odsetki Sąd pierwszej instancji zasądził na podstawie art. 481 § 1 k.p.c. od 23 lutego 2016 r., albowiem roszczenie o zapłatę nagrody jubileuszowej jest wymagalne od dnia rozwiązania stosunku pracy, także wtedy, gdy orzeczenie przyznające emeryturę zostało wydane później (wyrok Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 1998 roku, sygn. akt I PKN 508/97).

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 poz. 1801 ze zm.).

O opłacie sądowej orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025).

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd rozstrzygnął zgodnie z art. 477² § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego, zaskarżając to orzeczenie w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, a ponadto o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelujący zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie prawa materialnego przez jego niezastosowanie w sprawie, a mianowicie art. 24 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.; dalej: ustawa emerytalna) i nieuwzględnienie, że ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, a powód do chwili obecnej nie spełnia warunków uprawniających do nabycia emerytury;
2. naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie, a mianowicie art. 481 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez przyjęcie, że roszczenie o zapłatę nagrody jubileuszowej jest wymagalne od dnia rozwiązania stosunku pracy, gdy żądanie zapłaty odsetek jest możliwe tylko w sytuacji, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego. Świadczenie musi zatem istnieć, a w przedmiotowej sprawie nie powstało świadczenie ze spełnieniem którego dłużnik się opóźnia. Stosunek pracy powoda nie ustał w związku z jego przejściem na emeryturę (nie uzyskał uprawnień emerytalnych z tytułu powszechnego ubezpieczenia społecznego) i w związku z tym skoro niezasadne jest żądanie wypłaty samej nagrody jubileuszowej, to tym bardziej żądanie wypłaty odsetek;
3. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie, a mianowicie § 6 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz.U. z 2018 r., poz. 807; dalej: rozporządzenie z 2016 r.) poprzez przyjęcie, że ww. przepis nie uzależnia prawa do nagrody jubileuszowej od ustania stosunku pracy w związku z przejściem pracownika na powszechną emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podczas gdy ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1559 ze zm.; dalej: u.s.c.), i powołane rozporządzenie z 2016 r. dotyczy tylko członków korpusu służby cywilnej, którzy, gdy nie pełnili tak jak powód zawodowej służby wojskowej, aby otrzymać nagrodę jubileuszową należną w ciągu mniej niż 12 miesięcy od zakończenia stosunku pracy muszą spełniać warunki uprawniające do nabycia emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a powód - zdaniem Sądu - tylko dlatego, że w przeszłości pełnił zawodową służbę wojskową i przeszedł na emeryturę wojskową, warunków uprawniających do nabycia ww. emerytury spełniać nie musi;
4. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 94 w związku z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 785; dalej: u.k.s.c.) poprzez nakazanie pobrania od pozwanego jako Skarbu Państwa zwolnionego od opłat sądowych na rzecz Skarbu Państwa kwoty 2058 zł tytułem opłaty od pozwu, której powód jako pracownik wnoszący powództwo do sądu pracy nie był obowiązany uiszczać;
5. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie § 8 pkt 5 w związku z § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 68; dalej: rozporządzenie w sprawie kosztów) poprzez ich niezastosowanie a wskutek tego błędne przyjęcie wysokości kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych od pozwanego na rzecz powoda, tj. 2700 zł zamiast 1800 zł.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, o ile nie zostanie przedłożony spis kosztów.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił i zważył, co następuje:

apelacja była nieuzasadniona.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, wobec czego zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie i przywoływanie (tak postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku, II UKN 61/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 104; wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 776). Na aprobatę zasługują także zaprezentowane przez Sąd pierwszej instancji wnioski w zakresie oceny prawnej. Zdaniem Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie występują żadne przesłanki zaskarżenia mogące wzruszyć wyrok Sądu Rejonowego, a w szczególności te, które ze względu na treść art. 378 k.p.c. Sąd odwoławczy ma na uwadze z urzędu.

Na wstępie należy zauważyć, że powód swoje roszczenie wywodził z § 6 pkt 4 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 807). Według tego przepisu w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, członkowi korpusu służby cywilnej, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia ustania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu ustania stosunku pracy. Całkowicie poza sporem pozostawało to, że w dacie wygaśnięcia stosunku pracy, powodowi brakowało mniej niż 12 miesięcy do nabycia nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy. Pozwany natomiast stanowczo kwestionował istnienie związku przyczynowego pomiędzy przejściem przez powoda na emeryturę a ustaniem stosunku pracy.

Nie ma racji pozwany twierdząc, że do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej na podstawie przytoczonego przepisu, konieczne jest przejście przez pracownika na powszechną emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Rozważany przepis nie formułuje bowiem takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2004 r.

Sformułowanie „ustanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę” jest przy tym analogiczne jak w przypadku prawa do odprawy emerytalnej, przez co odniesienie do stanu faktycznego sprawy znajdują poglądy judykatury, których przedmiotem było prawo do tego świadczenia.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się natomiast, że pracownik nabywa prawo do odprawy emerytalnej lub rentowej wówczas, gdy staje się emerytem lub rencistą w związku z ustaniem stosunku pracy, przy czym związek ten może być rozmaicie pojmowany. Niewątpliwie może być to związek przyczynowo-skutkowy, ale wystarczy także związek czasowy lub funkcjonalny, który zostaje zachowany, jeżeli ustaniu stosunku pracy towarzyszy nabycie prawa do emerytury. Decydujące znaczenie dla nabycia prawa do odprawy emerytalnej ma zatem przejście na emeryturę połączone z definitywnym ustaniem stosunku pracy, czyli zmiana pracowniczego statusu prawnego na status emeryta przez pracownika, który w związku z ustaniem stosunku pracy korzysta z uzyskanych uprawnień emerytalnych.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Okręgowego, między ustaniem stosunku pracy powoda a jego „przejściem” na emeryturę, wbrew twierdzeniom pozwanego, istnieje związek funkcjonalny. Co prawda w judykaturze zaznacza się, że ma on miejsce wtedy, gdy rozwiązanie stosunku pracy następuje wprawdzie przed ustaleniem prawa do świadczenia, ale przyznanie go jest konsekwencją sytuacji bezpośrednio poprzedzającej ustanie zatrudnienia (uchwała

Sądu Najwyższego z 29 maja 1989 r., III PZP 19/89, OSNCP 1990 nr 4-5, poz. 61 oraz wyrok z 8 grudnia 1993 r., I PRN 111/93, OSNCP 1994 nr 12, poz. 243), lecz w ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do rozróżnienia sytuacji pracowniczej osób dopiero nabywających świadczenie z osobami, które świadczenie to uzyskały wcześniej aniżeli przed rozwiązaniem stosunku pracy. W takim bowiem przypadku rozwiązanie stosunku pracy niejako automatycznie prowadzi do nabycia przez tych pracowników statusu emeryta bądź rencisty w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. Tym samym, o ile nie sposób w takim wypadku uznać, że rozwiązanie umowy o pracę ma w takim wypadku bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy, niewątpliwie posiada on charakter funkcjonalny związany z ustaniem stosunku pracowniczego i wyłącznego wykorzystywania świadczenia emerytalnego.

W orzecznictwie ugruntowany jest przy tym pogląd, że zmiana statusu pracownika lub pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę. Następuje ono zawsze i tylko przez ustanie stosunku pracy. Dopóki bowiem trwa stosunek pracy osoba posiadająca ustalone prawo do emerytury lub pobierająca to świadczenie nie przestaje być pracownikiem. Zmiana statusu prawnego pracownika, również pracownika posiadającego równocześnie niejako podwójny status (pracownika i emeryta), wyraża się w tym, że traci on ten status i staje się emerytem, a przy tym jest to następstwem ustania jego stosunku pracy pozostającego w związku z przejściem na emeryturę. W tym znaczeniu kilkukrotne przejście pracownika na emeryturę nie jest wykluczone (vide wyrok Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2015 r., I PK 1/15, opubl. Rad.Pr. 2016/2/188).

Uwzględniając powyższe należało zgodzić się z Sądem pierwszej instancji co do tego, że powód nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy na podstawie § 6 pkt 4 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej. Zarzuty apelacji były w tym zakresie chybione.

Apelujący niezasadnie zarzucał również naruszenie art. 300 k.p. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.p.c. Z przywołanego § 6 pkt 4 rozporządzenia wynika bowiem wprost, że nagrodę wypłaca się w dniu ustania stosunku pracy. Oznacza to, że następnego dnia po wygaśnięciu stosunku pracy łączącego strony, pozwany pozostawał w zwłóce z wypłatą nagrody jubileuszowej. Tym samym Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił datę wymagalności dochodzonego przez powoda roszczenia.

Brak było także podstaw do zastosowania wskazanych w apelacji przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 68), gdyż powód nie był w sprawie reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu. W takiej sytuacji Sąd Rejonowy do ustalenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika powoda prawidłowo zastosował przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801 ze zm.).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu (art. 98 k.p.c.) oraz zasadą rozstrzygnięcia o kosztach w orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Pozwany okazał się stroną przegrywającą postępowanie apelacyjne w całości. W toku postępowania apelacyjnego powód poniósł koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w wysokości ustalonej na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Ewa Wronka Bożena Rzewuska Krzysztof Kopciewski